

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **EOS KSI Slovensko, s.r.o.**, so sídlom v Bratislave, Pajštúnska č. 5, zastúpenej advokátskou kanceláriou **TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o.**, so sídlom v Bratislave, Pajštúnska č. 5, proti žalovanému **R. N.**, bývajúcemu v B., o zaplatenie **6 935,61 € s príslušenstvom**, za účasti vedľajšieho účastníka **Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS**, so sídlom v Prešove, Námestie legionárov č. 5, zastúpeného JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom so sídlom v Stropkove, Námestie SNP č. 7, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 21 C 56/2012, o dovolaní vedľajšieho účastníka proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. októbra 2012 sp. zn. 6 Co 447/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS so sídlom v Prešove, Námestie legionárov č. 5, je povinné zaplatiť žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia, v sume 151,78 € na účet advokátskej kancelárie **TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o.**, so sídlom v Bratislave, Pajštúnska č. 5, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I uznesením zo 17. júla 2012 č. k. 21 C 56/2012-49 platobný rozkaz Okresného súdu Bratislava I z 12. decembra 2011 sp. zn. 21 Ro 95/2011 zrušil a konanie zastavil. Vyslovil, že žalobkyni bude vrátený súdny poplatok za návrh a že žalobkyňa a žalovaný nemajú právo na náhradu trov konania. Vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal. O trovách konania voči vedľajšiemu účastníkovi súd prvého stupňa rozhodol podľa § 146 ods. 2 O.s.p., prvá veta, s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1

O.s.p. Keďže žalobkyňa zobrala návrh späť bez uvedenia dôvodu, bez toho, aby žalovaný dlžnú sumu zaplatil, okresný súd dospel k záveru, že žalobkyňa zavinila, že konanie sa muselo zastaviť. Avšak vzhľadom ku skutočnosti, že trovy konania vedľajšieho účastníka podľa názoru súdu prvého stupňa nemožno považovať za účelne vynaložené, trovy konania vedľajšiemu účastníkovi nepriznal. Podľa názoru súdu prvého stupňa vynaložené trovy na právne zastúpenie advokátom vedľajším účastníkom neboli v zmysle ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p. potrebné na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva. Vedľajší účastník ako združenie na ochranu spotrebiteľa, ktorého cieľom podľa jeho stanov je kolektívna ochrana spotrebiteľov, podávanie žalôb podľa zákona o ochrane spotrebiteľa, zastupovanie spotrebiteľov v občianskom súdnom konaní a vstup do spotrebiteľských sporov v pozícii vedľajšieho účastníka disponuje vlastnými personálnymi zdrojmi, ktoré majú základné odborné znalosti v oblasti spotrebiteľského práva, keďže stanovы združenia jednoznačne deklarujú, akou oblasťou práva sa združenie spotrebiteľov zaoberá. Z uvedeného vyplýva, že samotné združenie disponuje osobami (členmi) s potrebnými znalosťami a skúsenosťami pre efektívnu ochranu spotrebiteľov a právne zastúpenie advokátom v takomto type sporu možno považovať za nadbytočné a neúčelné. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že ak sa vedľajší účastník dal v tomto konaní zastúpiť advokátom, nebolo to kvôli poskytnutiu kvalifikovanej právnej pomoci žalovanému, ale preto, aby získal finančný prospech vo forme trov konania. Účel takéhoto zastúpenia je však v rozpore s cieľmi sledovanými procesným právom.

Krajský súd v Bratislave, na odvolanie vedľajšieho účastníka, uznesením z 30. októbra 2012 sp. zn. 6 Co 447/2012 potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti. Žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. V odôvodnení konštatoval, že v prejednávanej veci súd prvého stupňa konanie zastavil z dôvodu, že žalobkyňa vzala žalobu späť. Žalovanému preto vzniklo právo na náhradu trov konania podľa § 146 ods. 2 prvá veta O.s.p. Vzhľadom na to právo na náhradu trov konania vzniklo aj vedľajšiemu účastníkovi. Odvolací súd bol však zhodne so súdom prvého stupňa toho názoru, že tu sú dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré odôvodňujú použitie § 150 ods. 1 O.s.p. pri rozhodovaní o trovách konania a teda nepriznanie ich náhrady vedľajšiemu účastníkovi, hoci mu na náhradu trov konania vznikol nárok. Paušálny vstup Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS do všetkých konaní, v ktorých vystupujú ako žalobcovia týmto združením označené subjekty, bez ohľadu na stav konania, vôľu spotrebiteľa a účelnosť úkonov vedľajšieho účastníka, nepovažoval odvolací súd za dôkaz o vôli tohto združenia naplniť cieľ, pre ktorý bolo toto združenie založené. Odvolací súd poukázal na to, že paušálne vstupy vedľajšieho účastníka

do množstva súdnych konaní, v ktorých pre vstup do konania nebol žiadny dôvod, pričom toto združenie je vo všetkých sporoch zastúpené advokátom, vyvoláva dôvodné podozrenie, že skutočným cieľom tohto združenia nie je ochrana práv konkrétneho spotrebiteľa, ale zárobková činnosť advokáta JUDr. Ambróza Motyku v podobe náhrady trov právneho zastúpenia. V neposlednom rade poukázal na to, že vedľajší účastník vstúpil do konania ako profesná organizácia na ochranu spotrebiteľa z vlastného podnetu (bez toho, aby sa so žalovaným kontaktoval) a splnomocnil na svoje zastupovanie advokáta, hoci z podstaty svojej existencie musí byť schopný poskytnúť sám právnu pomoc v súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. Z týchto dôvodov odvolací súd potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p. uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti, ktorou vedľajšiemu účastníkovi nebola priznaná náhrada trov konania.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie vedľajší účastník. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že mu odvolací súd svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Uviedol, že odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým nebola priznaná náhrada trov konania vedľajšiemu účastníkovi bez toho, že by vyzval účastníkov (vrátane vedľajšieho účastníka), aby sa vyjadrili k možnému použitiu ustanovenia § 150 ods. 1 O.s.p., ktoré dovedy nebolo pri rozhodovaní o trovách konania použité. Ďalej namietal, že uznesenie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené a zároveň vykazuje znaky arbitrárnosti.

Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu je v dovolaní napadnutej časti správne a navrhla dovolanie zamietnuť. Zároveň si uplatnila náhradu trov konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas subjekt, ktorý bol účastníkom odvolacieho konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) a je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. V zmysle § 239 ods. 3 O.s.p. ale ustanovenia § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. neplatia (o. i.) vtedy, ak ide o uznesenie o trovách konania. Dovolateľ napadol dovolaním uznesenie, ktorým odvolací súd rozhodol o trovách konania. Takéto uznesenie je v § 239 ods. 3 O.s.p. zaradené medzi uznesenia, v prípade ktorých je prípustnosť dovolania výslovne vylúčená.

So zreteľom na obsah dovolania a tiež § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p. dovolací súd skúmal, či v konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba zdôrazniť, že z hľadiska § 237 ods. 1 O.s.p. nie je relevantné tvrdenie dovolateľa o existencii vady uvedenej v tomto ustanovení, ale len zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto vade skutočne došlo.

Dovolateľ vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietal a v dovolacom konaní vady tejto povahy nevyšli najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

Vedľajší účastník namieta, že v konaní mu bola odňatá možnosť pred súdom konať. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., je nesprávny procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Vedľajší účastník odňatie možnosti konať pred súdom dáva do súvislosti s postupom odvolacieho súdu, ktorý keď zvažoval použitie iného ustanovenia procesného predpisu pri rozhodovaní o náhrade trov konania než použil súd prvého stupňa, si nesplnil svoju zákonnú povinnosť vytvoriť mu priestor na uplatnenie námietok a argumentov, ktoré sú spôsobilé ovplyvniť rozhodovanie súdu o trovách konania. Z obsahu tejto námietky vyplýva, že postup súdu považuje za taký, ktorý je v rozpore s § 213 ods. 2 O.s.p.

Ustanovenie § 213 ods. 2 O.s.p. ukladá odvolaciemu súdu pred rozhodnutím o odvolaní, aby v prípade, ak je toho názoru, že sa na vec vzťahuje ustanovenie právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzvať účastníkov konania, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.

Dovolací súd nepovažuje námietku vedľajšieho účastníka, podľa ktorej ho mal odvolací súd osobitne vyzvať na vyjadrenie k novej aplikácii § 150 ods. 1 O.s.p. s odôvodnením, že na rozhodnutie o trovách konania chce aplikovať ustanovenie právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, za dôvodnú. Účelom ustanovenia § 213 ods. 2 O.s.p. je totiž primárne zabrániť prekvapivému rozhodnutiu odvolacieho súdu z hľadiska právnej kvalifikácie merita veci podľa (odlišného ustanovenia) hmotného práva. Rozhodnutie o trovách konania je vnútorne jednotnou procesnoprávnou otázkou, pri ktorej nemožno samostatne hovoriť na jednej strane o ustanoveniach upravujúcich náhradu trov konania podľa zásady úspechu, resp. výsledku konania a na druhej strane o odlišných ustanoveniach (v zmysle § 213 ods. 2 O.s.p.) tieto princípy modifikujúcich (viď uznesenie ÚS SR z 8. decembra 2011 sp. zn. II. ÚS 563/2011). V tejto súvislosti dovolací súd dáva do pozornosti rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. júla 2013, sp. zn. 3 Cdo 120/2013, ktoré bolo prijaté občianskoprávnym kolégiom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 10. decembra 2013 na uverejnenie v zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, ktorého právna veta znie: „Postup odvolacieho súdu podľa § 213 ods. 2 O.s.p. neprichádza do úvahy pri rozhodnutí o trovách konania a ani pri iných nemeritórnych rozhodnutiach.“ Takýto názor je aj v súlade s názormi prezentovanými v odbornej právnickej literatúre (napr. Števíček/Ficová a kol. Občiansky súdny poriadok – Komentár, Nakladatelství C. H. Beck, 2009, str. 635). Z hore uvedeného vyplýva, že procesné rozhodnutie odvolacieho súdu o trovách konania nemôže mať atribúty tzv. prekvapivého rozhodnutia, a preto postupom odvolacieho súdu nedošlo v prípade vedľajšieho účastníka k odňatiu možnosti konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

Vedľajší účastník ďalej namieta, že uznesenie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené.

V preskúmvanej veci sa odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia vysporiadal s otázkou náhrady trov konania vedľajšieho účastníka osobitne, pričom mu ich náhrada

nebola priznaná. Stručne a jasne rozviedol svoju úvahu, či možno považovať trovy konania vedľajšieho účastníka, ktoré si uplatnil za účelné, resp. z akých dôvodov ich za účelné nepovažoval. Prijaté závery primerane vysvetlil (dovolací súd sa ich správnosťou nezaoberal). Podľa názoru dovolacieho súdu rozhodnutie odvolacieho súdu o náhrade trov konania spĺňa zákonné požiadavky odôvodnenia v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p. Pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenia uznesenia, správnosť právnych záverov nie je právne relevantná, preto prípadné nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Skutočnosť, že vedľajší účastník má odlišný názor než konajúce súdy, nezakladá ním tvrdenú vadu podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

Keďže v prejednávanej veci nemožno prípustnosť podaného dovolania vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky ho v zmysle § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol.

V dovolacom konaní procesne úspešnej žalobkyni vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti vedľajšiemu účastníkovi, ktorý v dovolacom konaní úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 93 ods. 4 O.s.p.). Žalobkyňa podala návrh na priznanie náhrady trov dovolacieho konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.) a trovy tohto konania vyčíslila. Dovolací súd jej priznal náhradu spočívajúcu v odmene advokáta (ktorý ju zastupoval aj pred súdmi nižších stupňov) za 1 úkon právnej služby poskytnutej vypracovaním vyjadrenia z 8. júla 2013 [§ 13a ods. 2 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“)]. Pri určení odmeny za tento úkon právnej služby vychádzal z tarifnej odmeny vyplývajúcej z § 10 ods. 1 vyhlášky a jej výšku za 1 úkon právnej služby určil sumou 118,67 € (1/2 zo sumy 237,34 € v zmysle ustanovenia § 13a ods. 2 písm. b/ vyhlášky). Odmena spolu s režijným paušálom 7,81 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) a DPH 25,30 € (§ 18 ods. 3 vyhlášky) činí celkom 151,78 €.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. júna 2015

JUDr. Jozef Kolcun, v.r.

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová

predseda senátu